

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- 2.....הלכתא למשיחא
- א. קוצרין מפני הנטיעות ומפני בית האבל ומפני בית המדרש מאי טעמא קצירכם אמר רחמנא ולא קציר מצוה ולא יעשה כריכות אבל מניחן צבתים ... דכמה דאפשר לא טרחינן
- 3.....ב. נקצר ביום כשר ... כל הלילה כשר לקצירת העומר
- ג. ולהקטיר חלבים ואברים זה הכלל דבר שמצותו כל היום כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה.....
- 4.....ד. היה עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת אם יש אחרת אומר לו הבא אחרת תחתיה ואם לאו אומר לו הוי פקח ושתוק
- 5.....הלכה למעשה
- 5.....ה. כל מלאכה שאפשר לו לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת
- 6.....הלכתא למשיחא
- 7.....ו. קצירת העומר מצוה
- 7.....הלכה למעשה
- ז. היינו מעלין לו שמן ואלונטית מחצר לגג ומגג לקרפיה ומקרפיה לקרפיה אחר עד שאנו מגיעין למעיין שאנו רוחצין בו
- 9.....הלכתא למשיחא
- ח. בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי הקטר חלבים ואברים כשרים כל הלילה ולא היה ממתין להן עד שתחשך
- 9.....הלכה למעשה
- 10.....הלכתא למשיחא
- ט. אחד שבת ואחד חול משלש היה בא ... בשלשה בשלש קופות ובשלש מגלות ... ובשבת יאמר להם שבת זו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

- י. לתמיד ופסח שנאמר בהן במועדו במועדו ואפילו בשבת במועדו ואפילו בטומאה שאר קרבנות הצבור מנין ... מנין לרבות עומר והקרב עמו שתי הלחם והקרב עמהן ... הכתוב קבע מועד לכולן 11
- יא. תנור מקדש 14
- יב. כבשי עצרת אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן ... וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש ואינו קדוש 14
- יד. הדרן עלך רבי ישמעאל 15
- טו. פרק שביעי 15
- א. ואלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים מנחת הסלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין מנחת עובדי כוכבים ומנחת נשים ומנחת העומר ומנחת חוטא ומנחת קנאות ... כל היבא דתנן עשר תנן 15

דף עב.

הלכתא למשיחא

א. קוצרין מפני הנטיעות ומפני בית האבל ומפני בית המדרש מאי טעמא קצירכם אמר רחמנא ולא קציר מצוה ולא יעשה כריכות אבל מניחן צבתים ... דכמה דאפשר לא טרחינן

כבר התבאר לעיל דף עא. שלמרות שאסור באיסור עשה לקצור תבואה חדשה לפני העומר מ"מ קוצרין לפני העומר מפני¹ הנטיעות שלא יפסדו,

¹ רמב"ם שם והלכה מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

דהינו שמכוין בשעת קצירה להתרחק מהאילנות כדי שלא יפסדו מחמת התבואה ².

וקוצרין לפנות מקום לבית האבל ³ או לבית המדרש שיהיה מקום בשביל ישיבת התלמידים שנאמר (שם כג פסוק י) קצירכם ולא קציר מצוה ⁴.

ואף על פי שמותר לקצור מפני דברים הללו, לא יעשה אותם כריכות דהיינו אלומים קשורים כדרך הקוצרים אלא יניחם צבתים צבתים, בלי קישור, שבמה שאפשר לא יוסיף מרחק.

ב. נקצר ביום כשר... כל הלילה כשר לקצירת העומר

כבר התבאר לעיל דף עא: שהעומר מצותו להקצר ⁵ בלילה בליל ששה עשר בין בחול בין בשבת, וכל הלילה כשר לקצירת העומר, ואם קצרוהו ביום, י"א שבשר. וי"א ⁶ שפסול ואינו קוצר ביום.

² לפי שאותה תבואה אינה ראויה לעומר, שאין מביאים העומר מבית האילן, וממקום שאי אתה מביא אתה קוצר ולכן התירו מפני ההפסד

³ שאין להם מקום פנוי לישב ברחבה לברך ברכת רחב רש"י מנחות עא ע"א

⁴ ועיין בשפת אמת מנחות עא ע"א שאין ההבדל כאן בין רשות למצוה, שהרי ברכת רחבה אינה אלא מצוה מדרבנן, ואנו למדים ההיתר מהכתוב, אלא שקצירכם משמעו מה שקוצרים לכם לאכילה, כדרך הקצירה, ולא מה שנקצר לצורך המקום וכדומה מהסיבות החיצוניות שאינן בגוף התבואה אבל במנ"ח מצוה שב אות ו כתב "ונראה דאף מצוה דרבנן היא בכלל, והתורה התירה קציר מצוה אף מצות דרבנן בכלל, עיין ברש"י שם שפירש ברכת הרחבה וכו', וזה הוא רק מדרבנן, ואשכחן כמה פעמים כהאי גוונא דהתורה דיברה אפילו במילי דרבנן, עיין בפ"א מנערה בתולה ה' ה' ופ"ב מסוטה ה"ח כמה מקומות אין מספר" משמע שדוקא מצוה ממש

⁵ רמב"ם שם הלכה ו ז

⁶ תוס' מנחות סו ע"א ד"ה זכר סמ"ג עשין קצט וז"ל תוס' שם "נראה לר"ת עיקר אידך סתמא דמתניתין דפרק שני דמגילה (דף כ:.) ומייתי לה בסוף פירקין (דף עב.) כל הלילה כשר לקצירת העומר כו' ודייקנן מינה דקתני לילה דומיא דיום מה דיום בלילה לא אף דלילה ביום לא ואמרינן כריש מועד קמן (דף ג:.) ר"ג ובית דינו נמנו על שלשה פרקים הללו והתירום ומסיק רב אשי התם דסבר לה כרבי ישמעאל דדריש מה הריש רשות אף קציר רשות יצא קציר העומר שהוא מצוה ודחיא שבת וכיון דדחיא שבת אין נקצר אלא בלילה כדמוכח בסוף פירקין ועוד דרבי יוחנן דאמר (שם ד.) עשר נסיעות הלכה למשה מסיני סבר לה כר' ישמעאל דדריש מה הריש רשות ודחי שבת עוד השיב כי האי גוונא הלכתא פסיקתא בהגוזל קמא (ב"ק קב.) ובפ"ק דע"ז (דף ו:.) ומשמע מרש"י שם עב ע"א ד"ה שנקצר דלר' אלעזר בר' שמעון נקצר ביום פסול וכן משמע מתוד"ה מנין אמנם עיין בגרי"ז שם שכתב בד"ה שכל העומר שנקצר שלא כמצותו פסול, "אי פליג ר"א בר"ש גם על העומרים דהיינו דאיתא התם שאם לא מצא מן הקמה יביא מן העומרים ולראבר"ש כיון שהוי שלא כמצותו היה פסול) ניחא דפסול, אבל באם כשר מן העומרים ע"כ דפסול דקאמר הוא כפירוש הרגמ"ה דיותר טוב שיקרב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

**ג. ולהקטיר חלבים ואברים זה הכלל דבר שמצותו כל היום
כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה**

כל הלילה⁷ כשר להקטיר אימורינ ואברים, זה הכלל דבר שמצותו ביום
כשר כל היום, ודבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה, ואף על פי כן זריזין
מקדימין למצות.

**ד. היה עומד ומקריב מנחת העומר ונטמאת אם יש אחרת
אומר לו הבא אחרת תחתיה ואם לאו אומר לו הוי פקח
ושתוק**

היה עומד⁸ ומקריב מנחת העומר ונטמאת, למכשירים לעיל קצירה ביום אם
יש אחרת אפילו במחובר אומרים לו הבא אחרת תחתיה, וקוצרין וטחנין
אתה אפילו ביום, שלא יאמרו שמותר להקריב בטומאה ואפילו קרבן יחיד.

ואם אין אחרת אומרים לו הוי פיקח ושתוק והקרב אותה אפילו בטומאה,
ולפוסלים לעיל קצירה ביום בכל אופן אומרים לו הוי פקח ושתוק והקרב
אותה אפילו בטומאה.

בטומאה משיקרב שלא כמצותו, ומהא דס"ל לרבי דמביאים אחרת ע"כ דס"ל דחשיב כמצותו בנקצר ביום
ולא סתם מן העומרים" וא"כ איז פסול אלא שלא קיים מצות קצירה וכ"כ בד"ה נקצר ביום כשר והא תנן כל
הלילה כשר לקצירת העומר וכו', "והנה הא דאם קצר ביום כשר, היינו משום דהוי מן העומרים ולא מתקיימת
מצות קצירת העומר כלל, (כדמוכח לקמן בגמרא דאם נקצר ביום כשר, גם לפני זמנו כשר), וא"כ מאי פריך
ממשנה דכל הלילה כשר לקצירת העומר דהתם איירי מדין מצות קצירה דזמנה דוקא בלילה, אבל ביום אין
זה מצות קצירה כי אם דהו"ל מן העומרים, וע"כ משמע דנקצר ביום דכשר הוא משום דמתקיימת מצות קצירה
ג"כ, ולכך פריך שפיר" (ועיין בית הלוי שם אות יז) אבל בסמ"ג עשה מצוה ר כתב להדיא "וכבר ביארנו (דף
רג ע"ד) שפוסק ר"ת כרבי אלעזר ברבי שמעון שאם לא קצר בלילה אינו קוצר ביום" וכן עיין מנחת חינוך שם
אות טז דס"ל שאם לא קצרו נתבטלה מצות העומר וכתב לפ"ז שאם לא קצרו כל הלילה א"כ לדעת תוס' כיון
שלא יביאו עוד את העומר א"כ מותר לקצור אבל דעת הרמב"ם שעדיין יכול לקצור קציר העומר יהיה עדיין
איסור קצירה ועיין באבני נזר או"ח סי' שפה מה שהאריך בזה ודעתו שגם אם נקצר ביום אע"ג שהקצירה
פסולה מ"מ לא גרע ממביא מן העומרים ויכול להקריב ממנו העומר.

⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה ו
⁸ תורת הקדשים ל. אות ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

הלכה למעשה

ה. כל מלאכה שאפשר לו לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת

כבר התבאר במסכת שבת דף קל. ויבמות דף יד. שמילה בזמנה דוחה את השבת. ועם זאת חובה להכין מבעוד יום⁹ את כל הדרוש לצורך המילה כגון תחבושות הנחוצות, גזרות לפי מידה, משחה בשפופרת לשים על מקום הברית אחרי המילה, לא עשה כן מבעוד יום, וגם אין להשיג תחבושות מוכנות אצל מי שיש לו, כי אז אסור למול על דעת שיגיע המצב לידי פקוח נפש ואז יהיה מותר בשבת לעשות את צורכי המילה הדרושים לרפואתו של התינוק, אלא צריך לדחות את המילה למחרת היום, ולא לקיימה בזמנה.

אך בדיעבד כלומר אם כבר מלו את התינוק בשבת, בין מתוך הנחה שצורכי המילה לטיפול בתינוק נמצאים, ובין שעבר ומל תוך ידיעה שלא הכין את צורכי המילה מבעוד יום, מותר לעשות בשבת כל הנחוצ לרפואתו של התינוק.

אולם יש לזכור, שלא התירו לעשות בשבת אלא את המילה עצמה, אבל בנוסף למילה אסור להלל שבת בכל צורה שהיא, לא באיסורי תורה, ואף לא באיסורי דרבנן, לא על ידי יהודי ולא על ידי נכרי. ולפיכך גם אם יש צורך להעביר את התינוק ברכב אצל המוהל, או שהמוהל אינו יכול לבצע את המצוה אלא אם כן יסיעוהו ברכב בשבת, וכן אם יש צורך להכין את הסכין למילה, וכדומה, כל אלה הם רק מכשירי מילה, ואסור לעשותם בשבת.

וכעין זה התבאר במסכת פסחים דף סו. ששחיטת הפסח דוחה את השבת כשחל ערב פסח בשבת, עם זאת יש להכין מכשירי הקרבן מערב שבת, ואם

⁹ שו"ע ונ"ב או"ח שלא ו, ויו"ד רסו ב, ושש"כ לו יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שכח¹⁰ ולא הביא סכין, לא יביאנה בשבת שהרי מטלטל הוא בכרמלית ואין להתיר מה שיכל לעשות מאתמול¹¹, אלא נותנה¹² בצמרו של הכבש או בין קרני הגדי והכבש ומכישו עד שמביאו לעזרה, ומקדיש את הבהמה שם. וי"א שאף אם שכח להקדיש את הסכין מערב שבת או החג, יקדיש שם¹³.

י"א¹⁴ שרק אם צריך לטלטלו ברשות הרבים יעשה כן, אך מותר לטלטל את הסכין דרך כרמלית, לצורך עבודת מקדש, שאין שבות המקדש. במה דברים אמורים כשלא הקדיש פסחו עדיין ולא אמר זה פסח, אבל אם הקדישו לא יביא סכין עליו מפני שהוא עובד בקדשים¹⁵.

מילה בזמנה הנערכת בשבת, ויש חשש שהאורחים יחללו שבת כדי להגיע או שיצלמו את מהלך עשיית הברית¹⁶, יש לערוך את המילה בביתם בצינעא, בשבת, ומפרסמים שהמילה נדחתה ליום א' וביום א' מגיעים המוזמנים¹⁷. אם המילה עצמה כרוכה בחילול שבת בהבאת התינוק, וכדומה, בודאי שעל המוהל להמנע מלמול בשבת, וידחו את הברית ליום ראשון.

מילה שלא בזמנה, וכן תינוק הנולד בבין השמשות והנולד בניתוח קיסרי, כל אלו מילתן לא דוחה שבת או יום טוב, ויש לקיים את הברית מיד לאחר שבת או יום טוב.

הלכתא למשיחא

¹⁰ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק א הלכה יט

¹¹ ערוך השולחן העתיד קפג יג

¹² מלשון הרמב"ם משמע כל סכין וא"כ ע"כ שהקדישוה כשהביאוה, אך בתוס' כתבו שאירי בסכין שהקדישה ועיין במהרש"א שאסור להקדישה בשבת שהא אין מקדישין ויש לדון לשיטתו, מה הדין בשכח שהרי אע"ג שאסור להקדיש גם אסור לשחוט אם אינו כלי שרת ועיין צ"ח שנתנו הסכין לקמן המופלא לאיש להקדיש ¹³ שהרי בעינן לכתחילה כלי שרת לשחיטת הקדשים כמבואר במעשה הקרבנות פ"ד ה"ו. שארית נתן ועי"ש בלח"מ ובאבן באזל.

¹⁴ תוס'

¹⁵ בירושלמי איתא דכיון שהסכין לצורך שחיטתו לא מיקרי עבודה בקדשים והובא שם בתוס' ד"ה והא ¹⁶ ועיין בילקוט יוסף שובע שמחות ב פי"ז הלכות מילה בשבת, וז"ל יש אומרים שבכל זאת אין למוהל להימנע מלמול את התינוק בשבת, ולקיים את המצוה במועדה, כל שאין עושים שום חילול שבת בשביל המילה עצמה, שאין מביאים את התינוק ברכב, או מעלים ומורידים אותו במעלית וכדומה. ויש חולקים וסוברים שיש לדחות את קיום המצוה ליום ראשון, שיש לגדור בזה גדר ולעמוד בפרץ, לדחות את המילה ליום ראשון. ולענין דינא יש לעשות שאלת חכם, והכל לפי ראות עיני המורה, שפעמים עליו לגדור גדר ולמנוע פרצות בחומת השבת, ולדחות את המילה ליום א', ופעמים שעליו להורות שימולו אף בשבת.

¹⁷ וכדי למנוע בושות יש שנהגו שביום א' המוהל עושה עצמו כמל, וגם אין מברכים בשם ומלכות ממש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ו. קצירת העומר מצוה

קצירת העומר¹⁸ היא מצוה מן התורה, דכתיב (שם) וקצרתם את קצירה, ואפילו אם מצא קצור קוצר, כיון שצריך קצירה לשם עומר.

הלכה למעשה

ז. היינו מעלין לו שמן ואלונטית מחצר לגג ומנג לקרפיף ומקרפיף לקרפיף אחר עד שאנו מגיעין למעיין שאנו רוחצין בו

כבר התבאר במסכת עירובין דף פט. שלא אסרו למלטל מרשות היחיד של זה לרשות היחיד של זה בלי עירוב¹⁹, אלא בבתים שתשמישן מיוחד ותדיר, אבל הגנות שהן סמוכין זה לזה בלי הפסק רשות הרבים ביניהם, וכן החצרות הסמוכות, וכן הקרפיפות כלומר מחסנים ועמדות שמירה וכדומה, וכן כל כיוצא בהם מהמקומות שאין תשמישן מיוחד ותדיר, כולן רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכם כלומר שהיו ברשות זו כבר מערב שבת.

ולפיכך מותר לטלטל ממקום זה שאין תשמישו תדיר, למקום אחר שאין תשמישו תדיר אפילו הם של בעלים הרבה ולא עירבו יחד, ובלבד שלא יטלטל מתוכם לבית בלי עירוב אם הם של בעלים מחולקים, לפי שהבית חלוק מהם, ואינו רשות אחת עמהם וכן מהבית לתוכם.

כיצד – מטלטל הוא מחצר זו לחצר אחרת אף על פי שלא עירבו יחד, ואפילו אם גם כל אחת ואחת בפני עצמה ג"כ לא עירבה, או מחצר זו לגג של בית אחר שאינו בחצר זו ולא עירבו יחד, והוא שיטלטל על הגג ממש מלמעלה אבל על תקרת הבית תחת גג העליון דינו כשאר חדרים, או מחצר

¹⁸ תורת הקדשים" שם אות ו
¹⁹ שו"ע ונו"כ או"ח שעב א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

לראש הכותל שבין שתי הצרות שראש כותל זה דינו כנג, או מחצר של זה לקרפף של אחר, או מחצר למבוי המתוקן בלחי או קורה אף על פי שלא נשתתפו בו שדינו ג"כ כחצר שאינה מעורבת, ולא ככרמלית. וכן מטלטל מנג זה לגג של אחר הסמוך לו, אפילו גבוה או נמוך ממנו הרבה, או מנג של זה לחצר של אחר או למבוי שלא נשתתפו בו, או לקרפף של אחר וכן מקרפף של זה לקרפף של אחר.

וכל זה בכלים ששבתו באחד מרשויות אלו, אבל כלים ששבתו בבית כלומר שהיו בכניסת השבת בבית, והוציאן לאחת מרשויות אלו, אפילו בהיתר כגון לחצר מעורבת של בית זה, ואפילו הוציאם בדרך מלבוש אסור לטלטלם לחצר אחרת, או לגג של אחר, או לקרפף המוקף לדירה של אחר. אך זהו דוקא אם בתחלת קדושת היום לא היה הבגד עליו אלא שלבשו אח"כ, אבל אם היה לבוש בו בביתו בתחלת קדושת השבת לא נחשב בכלל כלים ששבתו בבית שמכיון שהיה לבוש בהם בטלים לגבי גופו.

וכן כלים ששבתו באחת מרשויות אלו, אסור להכניסם לבית אחר, שלא עירב עם רשות זו ששבת הכלי בתוכו. וי"א שאפילו לא שבתו אלא באו בשבת אעפ"כ אסור²⁰.

ואפילו הכניסם דרך מלבוש לרשות שעירבה עם הבית, כגון לחצר מעורבת של בית זה אסור לטלטלם משם לבית, כיון ששבתו ברשות שאינה מעורבת עם הבית.

ואפילו שבתו ברשות המעורבת עם הבית והוציאם ממנה לרשות אחרת שאינה מעורבת עם הבית, אסור להכניסם מאותה רשות לבית או להיפך, אם לא שיניחם תחלה ברשות המעורבת עמו ומשם יכניסם לבית וכן להיפך.

וכן כלים ששבתו בבית והוציאם בדרך מלבוש לרשות שאינה מעורבת עמו אסור לטלטלם לבית אם לא יניחם תחלה ברשות המעורבת עמו וכן להיפך.

כשעבר והוציא כלים ששבתו בבית לחצר שאינה מעורבת או שהוציאן דרך מלבוש מותר לטלטל בחצר עצמה שאינה מעורבת דלא אסרו אלא ההוצאה מרשות אחד לחבירו אבל בחצר זה גופא אף ששבתו בבית לא אסרו בטלטול כשכבר הוציאן שם²¹.

²⁰ הגה החזון איש ה"ר מגיטין ע"ט ע"ב בהא דאמר ר' יהודה אמר שמואל לא יעמוד אדם כנג זה ויקלוט מי גשמים מנגו של חבירו שכשם שדיורין חלוקין למטה כך חלוקין מלמעלה, והק' תוס' דהא שמואל פסק כר"ש דנגין רשות אחת הן, ותי' דהכא להוליק מנג לבית, הרי דאסור להכניס לבית, וכ' החזון איש דמוכח מזה דאפילו לא שבתו ביה"ש כנג השני אלא באו בשבת אעפ"כ אסור, ואף על פי דאפשר הי' לדחות דמיירי בשכבר היו שם ביה"ש כנג חבירו משמע לי' לחזון איש מדקתני ויקלוט ולשון זה משמע דקולט מיד בירידת הגשמים. שו"ת שבט הלוי חלק ו סימן מג והוא חלק עליו שם ודן להתיר בנידון השכיח הרבה בפרט בבני יושבי איראפא במי שקיבל מכתבו בשבת דרך הדואר ונתנהו תוך תיבת הדאר שלו המונח בחדר המדריונות למטה או בחצירו לפני ביתו שמותר להכניסו לביתו בשבת.

²¹ ביאור הלכה סימן שעב סעיף א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

הלכתא למשיחא

ח. בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי הקטר חלבים ואברים כשרים כל הלילה ולא היה ממתין להן עד שתחשך

כבר התבאר במסכת פסחים דף סח: שאף על פי²² שמותר להקטיר אימורין ואיברים בלילה אין מאחרין אותן לדעת, אלא משתדלין להקטיר הכל ביום, חביבה מצוה בשעתה²³ שהרי הקטר אימורין ואיברים אף על פי שכשרים בלילה, ה דוחין את השבת בזמנן ואין מאחרין אותן למוצאי שבת.

וכבר התבאר במסכת קידושין דף לג. שאף על גב שבעלי אומניות אין צריכין לעמוד בפני תלמידי חכמים בשעה שעוסקים במלאכתן²⁴, "חביבה מצוה בשעתה", ולפיכך כל בעלי אומניות²⁵ שבירושלים שהיו עוסקים במלאכתן או במלאכת אחרים מפסיקין ממלאכתן כשעוברים לפניהם מביאי הביכורים, ועומדים בפניהם וכן ת"ח שעוסקים בתורה²⁶ צריכין לעמוד בפניהם ושואלין בשלומן אחינו אנשי מקום פלוני בואכם בשלום²⁷.

הלכה למעשה

²² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה ג

²³ עיין שו"ת דברי יציב חושן משפט סימן קט "וי"ל דמשום זריזין מקדימין למצוות הוא, וגם על זה מחללינן שבתא. ועיין תוס' שבת דף ק"ל. בד"ה ר"א כדי למהר המצוה עיין שם, ושם בדרה קל"ג" המל כל זמן שהוא עוסק במילה חוזר בין על ציצין המעכבין את המילה ובין על ציצין שאין מעכבין את המילה וכו', ושם מזה א' ואנוהו עיין שם, הרי שמשום מצוה מן המוכרח מחללים את השבת, והאריכו כבר בזה דמצוה מן המוכרח וזריזין מקדימין למצוות כחדא נינהו. ועיין שו"ת משנה הלכות חלק יז סימן רז עשה בזה מחלוקת הרמב"ם והמב"ם.

²⁴ כמבואר בשו"ע ונו"כ יו"ד רמד ה

²⁵ רמב"ם ביכורים פרק ד הלכה יז ממשנה ביכורים פ"ג מ"ג

²⁶ משנה אחרונה

²⁷ הוא לשון ברכה שבתם בשלום ויש גורסין באתם לשלום דהיינו ששואלים אותן אם באו לשלום ולא קרה להם שום פגע בדרך ועיין תוס' אנשי שם. ועיי' רש"י תהלים קכ"ח כ"ו שכ' שהיו אומרים להם ברוך הבא בשם ה' וגו'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

י"א שכשם שעומדים לפני מביאי הביכורים, כמו כן כל²⁸ העוסק במצוה כגון נושאי המת ומכניסי התינוק למילה וכן הגובה צדקה²⁹ אם אין מקבל שבר על טרחתו צריך לעמוד לפניו וי"א³⁰ שדוקא בבכורים חייבו לעמוד בפניהם כדי שלא תהא מכשילן לעתיד לבא, כי אם לא יקבלום בסבר פנים יפות, לא ירצו לבא, ועוד שהיא מצוה הבאה לקיצים³¹ וגם הוא כבוד הרבים³² לכן חייבו לעמוד בפניהם.

הלכתא למשיחא

דף עב:

ט. אחד שבת ואחד חול משלש היה בא ... בשלשה בשלש קופות ובשלש מגלות ... ובשבת יאמר להם שבת זו

כבר התבאר לעיל דף סג: ודרה סה. שביום שני של פסח³³ שהוא יום ששה עשר בניסן מקריבין יתר על מוסף של כל יום כבש לעולה עם עומר התנופה, והיא מנחה של צבור. וזמנו קבוע ולפיכך דוחה את השבת ואת הטומאה. ומצותו להקצר בלילה בליל ששה עשר, בין בחול בין בשבת.

עומר זה מן השעורים היה בא, ודבר זה הלכה ממש רבינו, וכיצד היה נעשה, מערב יום טוב יוצאין שלוחי בית דין ועושין אותו כריכות במחובר לקרקע כדי שיהיה נוח לקצור, כל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות במוצאי יום טוב, כדי שיהיה נקצר בעסק גדול, וקוצרין שלש סאין שעורין בחול בין בשבת, בשלשה אנשים³⁴, ובידם שלש קופות, ובשלשה מגלות אחד לכל אחד, כדי לפרסם שקצירת העומר היום.

²⁸ ירושלמי ורע"ב

²⁹ פ"ת יו"ד סי' רנ"ו סק"א

³⁰ במאירי קדושין ל"ג א' חולין ג"ד ב' פסק כדחיו הנמ' שם

³¹ ירושלמי

³² רבנו בפייה"מ וכבר תמהו עליו שהוא דלא כמאן ועי' משנה ראשונה ותוס' אנשי שם

³³ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה ג, ד, ו, יא

³⁴ לא נתבאר זה במשנה שם ומדברי רש"י ז"ל נראה דאחד לבדו היה קוצר שהרי כתב אמר להן הקוצר לבני העיירות העומדים עליו ג' פעמים שואל להם כל דבר ודבר וכל כך שהיה שואלו למה וכו' ואם נאמר כן צריך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

וכיון שכלה יום ט"ו וחשכה אומר להם הקוצר³⁵ לכל העומדים שם "בא השמש" אומרים לו "היין" "בא השמש" אומרים לו "היין" "בא השמש" אומרים לו "היין" "מגל זה" דהיינו האם "א"קצור" בו אומרים לו "היין" "מגל זה" אומרים לו "היין" "מגל זה" אומרים לו "היין" "קופה זו" דהיינו האם בה אתן את הנקצר אומרים לו "היין" "קופה זו" אומרים לו "היין" "קופה זו" אומרים לו "היין" ואם היה שבת אומר להן שבת היום אומרים לו "היין" שבת היום אומרים לו "היין" שבת היום אומרים לו "היין" ואחר כך אומר להן "אקצור" והן אומרים לו "קצור" "אקצור" והם אומרים לו "קצור" "אקצור" והם אומרים לו "קצור" שלש פעמים על כל דבר ודבר.

י. לתמיד ופסח שנאמר בהן במועדו במועדו ואפילו בשבת במועדו ואפילו בטומאה שאר קרבנות הצבור מנין ... מנין לרבות עומר והקרב עמו שתי הלחם והקרב עמהן ...
הכתוב קבע מועד לכולן

כבר התבאר במסכת פסחים דף עז. ויומא דף מו. שכל קרבנות הציבור דוחין³⁶ את השבת ואת הטומאה. ושבת מפורש בתורה (במדבר כח פסוק ט) וביום השבת שני כבשים וגו' עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונספה ו, הרי מפורש שבשבת מקריבין הקרבן תמיד וקרבן מוסף. שהתורה הזהירה לשמור להקריב קרבן התמיד (שם פסוק ב) במועדו כשם שבמועדו אפילו בשבת כמו כן במועדו אפילו בטומאה שלא יעכב שום דבר בעולם, וגם הטומאה אינה מעכבת.

אולם בהקטרתן של איברי התמיד יש חילוקי דינים בדחייתן בין שבת לטומאה כמו שהתבאר ביומא שם.

לאוקומי מתני' (כר"י) [כר' תנינא] סגן הכהנים ובשבת דוקא דאילו להכמים דריש פרק ר' ישמעאל בין בשבת בין בחול הוי בשלשה בני אדם ואולי דאחד מן הקוצרים היה שואל הוא לבדו והשנים אחרים נמשכים אחריו ובוהו אתיא מתני' ככו"ע בין לפירוש רש"י בין לדעת רבינו. מעשה רקח שם.

³⁵ ועיין תוי"ט שם פ"י מ"ג שכל אחד מהקוצרים אומר זה

³⁶ ערוך השולחן העתיד הלכות ביאת מקדש סימן מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וכן בפסח³⁷ כשם שבמערדו (שם ט פסוק ג) אפילו בשבת כמו כן במועדו אפילו בטומאה³⁸. שאר קרבנות ציבור מניין, שנאמר (שם כט פסוק לט) אלה תעשו לה' במועדיכם, עומר ושתי הלחם והקריבים עמהן³⁹, מנין ת"ל (ויקרא כג פסוק מד) וידבר משה את מעדי ה' אל בני ישראל, ושם כתיבי העומר והשתי הלחם⁴⁰.

והכלל הוא כל שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה⁴¹, כדי שיתכפרו הצבור ביום הקבוע לאותו קרבן⁴². וכל שאין זמנו קבוע אינו דוחה⁴³.

לפיכך עולת ראייה ושלמי חגיגה⁴⁴ אינן דוחין לא את השבת ולא את הטומאה לפי שאין להן זמן קבוע כקרבנות הצבור, שאם אינו חוגג היום חוגג למחר, אבל דוחין את יום טוב. ואף על פי שאין מקריבין ביום טוב נדרים ונדבות מקריבין עולת ראייה ושלמי חגיגה ושלמי שמחה שאין אלו נדרים ונדבות אלא חובות.

וכבר התבאר במסכת פסחים דף מז: ששתי הלחם המובאים בשבועות אין עשייתן דוחה יום טוב ואין צריך לומר שבת אלא אופין אותן מערב יום טוב שנאמר (שמות יב פסוק טז) הוא לבדו יעשה לכם ולא לגבות. וכדי

³⁷ וגם פסח מקרי קרבן ציבור כיון דאתי בכנופיה של כל ישראל אף על גב שכל אחד מקריב לעצמו. ³⁸ והרמב"ם בפ"ד מביאת מקדש דין מז כתב: ומניין שטומאת מת דחיה בציבור, שנאמר: ויהי אנשים אשר היו טמאים לגפש אדם, כך למדו מפי השמועה שאנשים יחידים הם שידחו לפסח שני אם היו טמאים אבל ציבור שהיו טמאי מת אינן נדחין אלא הטומאה תדחה ויעשו פסח בטומאה. וה"ה לכל קרבן שקבוע לו זמן כפסח שהוא דוחה את הטומאה, עכ"ל. ותמיהני למה לא הביא דרשא דגמ': איש איש וגו' וכמ"ש, ודרשא זו של הרמב"ם לא מצאתיה לא בש"ס ולא בספרי ערוה"ש שם יג

³⁹ שאינם כתובים שם בפנחס

⁴⁰ ואין לשאול דא"כ הך דאלה תעשו לד' במועדיכם הוא מיותר דהא כל המועדים מבוארים באמור וילפינן מאלה מועדי ד', ד"ל דקרא דאלה תעשו אצטריך לטומאת מקדש וקדשיו כדאמרינן בשבועות (י, א): הוקשו כל המועדים וז"ל. ועוד אפ"ל דאצטריך לפר כה"ה של יוה"כ וחביתי כה"ג מדכתיבא בפ' פנחס בקרבנות המוספין דיוה"כ "מלבד הטאת הכפורים" וגו', נכלל הפר ג"כ בקרא דאלה תעשו לד' במועדיכם שבסוף הפרשה. וכן בחביתי כה"ג כתיב "עשירית האיפה סולת מנחה תמיד" וגו', עשאה הכתוב כקרבן תמיד שדוחה את השבת ואת הטומאה.

⁴¹ אע"ג שהוא קרבן יחיד כנסו פר של יוה"כ של כה"ג דהוא קרבן יחיד וכן חביתי כה"ג וכן הפסח שכל אחד מביא לעצמו ודוחין שבת וטומאה.

⁴² שו"ת הרדב"ז (ללשונות הרמב"ם) הלכות ביאת המקדש פרק ד הלכה יא

⁴³ שהרי פר העלם דבר של ציבור ושעירי עכו"ם שהן קרבנות ציבור ואין דוחים את השבת ואת הטומאה

⁴⁴ רמב"ם הלכות חגיגה פרק א הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שלא יפסלו בלינת הלילה, יכוין שלא יתקדשו בעת עשייתם בלישה ובאפיה, שאין כלי שרת מקדשין אלא לדעת, אלא יקדשם למחר בעת שהיטת הכבשים.⁴⁵

היה ערב יום טוב שבת אופין אותן מערב שבת ונאכלות בשלישי לאפייתן שהוא יום טוב, והרי מפורש בתורה שהם חמוץ וכיצד עושה מביא שאור ממקום אחר ונותנו לתוך העשרון וממלא העשרון סולת ומחמצו באותו השאור.

וכן אין אפיית⁴⁶ לחם הפנים דוחה את השבת ולא את יום טוב, אלא בערב שבת אופין אותן ועורכין אותן למחר, ואם חלו שני ימים טובים של ראש השנה להיות בחמישי ובערב שבת אופין אותן מיום רביעי.

פסח שני דוחה את השבת אבל את הטומאה אינו דוחה⁴⁷ כמו שיתבאר להלן דף צה: שמכיון שנדחה מפני הטומאה איך יעשה בטומאה.

כל⁴⁸ קרבן ציבור הקרב בטומאה אינו נאכל בטומאה אם יש בקרבן זה גם אכילת הכהנים, כמו העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וכבשי עצרת עם הלחם ושעירי ראשי חודשים ושל כל הרגלים הבאים לחטאת והבשר נאכל לכהנים, אלא מקטירין ממנו דברים הראויים להקטרה והשאיר הראוי לאכילה נשרף כשאר קדשים שנטמאו, דכי התירה התורה להקריב בטומאה אבל לא לאכול בטומאה.

ואם הכהנים טמאים והקרבן טהור וכגון ששחטו זר וזרקו הטמאים דמו והקריבו אמוריו, אף על פי שהטמאים מקריבין אותו אין חולקין עם כהנים בעלי מומין הטהורין לאכול לערב מפני שאינם ראויים לאכילה⁴⁹.

פסח⁵⁰ שהקריבוהו בטומאה הרי זה נאכל בטומאה, שמתחילתו לא בא אלא לאכילה, ובפסחים דף צה: התבאר שאינו נאכל לכל טמא אלא לטמאי מת שנדחית להם הטומאה הזאת ולכיוצא בהן מטמאי מגע טומאות, אבל הטמאים שהטומאה יוצאה עליהן מגופן, כגון זבים וזבות נדות ויולדות ומצורעים לא יאכלו ממנו ואם אכלו פטורין.

⁴⁵ לקוטי הלכות בתורת הקדשים ריש פ' שתי הלחם אות ו

⁴⁶ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה י

⁴⁷ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק י הלכה טו

⁴⁸ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ד הלכה יא

⁴⁹ זכותא דאברהם בכיזור דעת הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק י הלכה כג

⁵⁰ רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ז הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

יא. תנור מקדש

כבר התבאר לעיל דף סג: שהנודר מנחה מאפה⁵¹ תנור⁵², יאפה בתנור⁵³ והוא עשוי כחבית⁵⁴ שגובהה לפחות ארבעה טפחים ורחבה להניח בתוכה שתי קדירות. וכבר התבאר במסכת זבחים דף צה: וצו. שתנור של⁵⁵ מקדש של מתכת היה מכיון שאופין בו שתי הלחם ולחם הפנים שאפייתן בתנור⁵⁶ וקדושתן בתנור⁵⁷ הרי הוא כלי שרת⁵⁸, וכלי שרת מחרס אין עושין.

יב. כבשי עצרת אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן... וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש ואינו קדוש

כבר התבאר לעיל דף מז: ששני כבשי עצרת⁵⁹ הבאים שלמים עם הלחם, אין מקדשין את הלחם אלא בשחיטה. כיצד:

⁵¹ רמב"ם שם פרק יז הלכה א
⁵² לכאורה אפי' אמר הרי עלי מנחת מאפה סתם ל"י מכל הני כיון דילפינן מדכתיב מאפה תנור. הרי לא גילתה התורה שיוכל להתנדב זולת מאפה תנור. רש"י וכ"כ בשפ"א כאן
⁵³ משנה מסכת כלים פרק ה משנה א
⁵⁴ ותנוריהם של הרס היו עשויין בקדרות גדולות ומושיבם לארץ ומחברם בטיש ורצפת הקרקע היא תחתיתו של תנור וכדפירש"י שבת (דף קכה א) ומדבק טיט סביבותיו כדי לעשותו עב שיחזיק חומו והיא קרויה מפילה ומנעת לארץ ומתוך כך הבל שלו מתקיים, וכן בר"ש ור"ב כלים שם
⁵⁵ רמב"ם שם פרק יב הלכה כג
⁵⁶ משמע שמנחות לא נאפו בתנור זה אלא בתנור סתם שהוא של הרס. ועיין להלן.
⁵⁷ ופירש"י וקדושתן בתנור שאין נעשים בכלי שרת לפי שאין טעונים שמן ואמרינן בפרק שתי הלחם לישתן ועריכתן בהוי"ן ואפייתן בפנים דתנור מקדש להו. כס"מ שם.
⁵⁸ בגמ' איתא שיהא הקדישן לשם תנור. והרמב"ם לא הביא מזה כלום אף על גב דפוסק בר"ש דלא יביא מעשה כופת. נראה טעמו משום דהוא פוסק תנור מקדש דלא בר"ש בזה א"כ א"ש לקדוש התנור כס"ד דגמרא. שפ"א וכעין זה בזבח תודה שם.
⁵⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יז הלכה יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שחטם וזרק דמם במחשבת שינוי השם לא קדש הלחם, שחטן לשמן וזרק דמם שלא לשמן ואפילו עשה הולכה וקבלה לשמה⁶⁰, הלחם קדוש ואינו קדוש, כלומר אינו נותר לכהנים⁶¹, וי"א⁶² שניתר לכהנים. שחטן שלא לשמן אף על פי שזרק לשמן לא קדש הלחם.

הדרן עלך רבי ישמעאל

פרק שביעי

א. ואלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים מנחת הסלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיז מנחת עובדי כוכבים

⁶⁰ זבח תודה שם יט. ד"ה שחטן דלא נשלם קדושת הלחם עד שלא נזרק דם הכבשים.

⁶¹ כך הגירסא לפנינו וכן גרס הכס"מ

⁶² בדפוס מגדל עזו ואינו קדוש נמחק. מעשה רקח ובמרכה"מ ע"י כ"מ שכי' דהגירסא נכונה בדברי רבנו קדוש ואינו קדוש, ולא נהירא דא"כ הו"ל לרבנו לבאר שהוא קדוש ואינו נותר. והנכון כפי הגירסא שבדפוס ויניציאה ישן שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן הלחם קדוש דקיי"ל כר' יוחנן דס"ל שחיטה עושה זיקה (ולא תנופה ולא זריקה), והנה רבנו פ"ח מהל' תמידין ומוספין כמ"ד תנופה עושה זיקה וכמ"ש שם הכ"מ מעם לזה ולפי"ז לא פליגי ר"ע וכן ננס באבדו הלחם או הכבשים קודם תנופה דודאי מביא אחרים תחתיהן שהרי לא הווקקו אלא דפליגי היכא דליכא לחם או כבשים כלל. ולענין קדושת הלחם ס"ל רבנו דשחיטה הוא דמקדש בתורה ואיל נזיר כדמסיק במנחות דף מ"ו וכמ"ש רבנו [לעיל] פי"ב הי"ח ואין משגיחין כלל על הזריקה בין שהיא לשמה או לא לשמה ומשו"ה נמי פסק רבנו כאן בשתי הלחם דשחיטת כבשים לשמן מקדש להו ואין משגיחין כלל בזריקה, הילכך בשחטן לשמן וזרק שלא לשמן פסק רבנו דקדוש לגמרי וניתר ודלא כרבא אליבא דרבי אלא כדבעי ר' שמואל במנחות דף מ"ז ע"א אי מותר באכילה להאי תנא דס"ל זריקה מועלת ליוצא אפי' איתנייהו אבראי וכמ"ש רבנו בפרקין הי"ט, ואף על גב דמסופק הש"ס או דילמא להומרא אמרינן לקולא לא אמרינן היינו לפי מה דקס"ד דרבי קדוש ואינו קדוש קאמר אבל למסקנא דהוקבעו ולא הוקבעו קאמר לא אשכחן מ"ד קדוש ואינו נותר וכן משמעות מתני' דמנחות דף ע"ח ע"ב ב' כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן לא קדש הלחם דמשמע דדינו כדין התודה דאין משגיחין כלל בזריקה שלא לשמן דכיון ששחטן לשמן קדוש וניתר והבעיא רק לפי דס"ד דהנך תנאי ס"ל כרבי דקדוש ואינו קדוש כמ"ש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנְּחִיָּה לְמִשְׁחָא בְּרַף הַיּוֹמִי

מסכת מנחות

ומנחת נשים ומנחת העומר ומנחת חוטא ומנחת קנאות ... כל היכא דתנן עשר תנן

כל המנחות⁶³ הקריבות⁶⁴ לגבי המזבח נקמצות ועשרה הם⁶⁵, ומקטיר הקומץ כולו על גבי המזבח והשאר נאכל לכהנים חוץ ממנחת זכרי כהונה שאינה נקמצת אלא מקטירין אותה כולה שנאמר (ויקרא ו פסוק טז) וְכֹל מִנְחַת פֶּהֶן כְּלֵיל תְּהִיָּה לֹא תֹאכַל, הא למדת שמנחת חינוך והחביתין וכהן שהביא מנחת חוטא או מנחת נדבה כולן נשרפות על גבי המזבח ואינן נקמצות. כמו שהתבאר במסכת סוטה דף יד: וכו'.

וכבר התבאר לעיל דף נט. שהכלל כל⁶⁶ ארבע מנחות אלו⁶⁷ מחבת. מרחשת. חלות. ריקין. האפויות⁶⁸, כשאופין אותן אופין כל עשרון עשר חלות, ואם רבה בחלות או חסר כשירה, ומנחת סולת י"א⁶⁹ שאינה צריכה

⁶³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ט

⁶⁴ בא לאפוקי לחה"פ ושתי הלחם אף על גב שנקראים מנחה כמו שנתבאר בהלכה ג' מ"מ אין נקמצות שאין קריבין לגבי המזבח והנה במשנה מנחות ע"ב ב' ממעט נמי מנחת נסכים אף על פי שהן קריבות לגבי המזבח מ"מ אינן נקמצות אבל כאן לא מיירי כלל ממנחת נסכים. הר המוריה שם

⁶⁵ הפירוש הנכון בדברי רב פפא הלזו הוא הפירוש השני שכתב רש"י שכל מסדרי המשנה כשבאו לכתוב מנחות שהם שוים בדינם לא כתבו אלא עשרה מיני מנחות כגון גבי טעונות שמן ולבונה מנו עשרה מיני מנחות וכן גבי טעונות הגשה ואין טעונות תנופה וכן גבי מנחות נקמצות ושיריהם לכהנים ולסברת ר"ש הם אחד עשר מיני מנחות שהיא מנחה הבאה מחלות וריקין ולפי שרב פפא דקדק כל זה מהנך תלת מתני' בכל מקום שהביאו אותן ממשניות הללו הביאו דברי רב פפא מה שדקדק בזה וזה פשוט. משנה למלך שם פרק יג הלכה י

⁶⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה י

⁶⁷ לשון הרמב"ם ארבע מנחות אלו האפויות כשאופין וכו' הנה מדכתב ארבע מנחות משמע דהיא מנחת הסלת. ומחבת. ומרחשת. ומאפה תנור. אבל עיין להלן שנחלקו האחרונים.

⁶⁸ אבל מנחת חביתין הוא י"ב כמו שאמר בראש הפרק. לח"מ שם

⁶⁹ עיין לח"מ שרש"י בחומש משמע שמנחת סולת אינה עשר חלות אך הוכיח שרש"י כאן בגמ' כדברי רבינו שכולל גם מנחת סולת. ועיין במשנה למלך שכתב ונראה שחולקין אותה תיכף ומיד אחר קמיצה אפילו קודם לישא שהרי לישא לא הזכיר רבינו גבי מנחת הסולת. וראיתי לרבינו בפ"י מהלכות אלו דין ט"ו שכתב ולמה חלק הכתוב וכו' אבל סולת אם יחלקוה ביניהם נמצא מגיע לזה מלא כפו סולת או פחות שאינו ראוי לא ללוש אותו ולא לאפותו וכו' הרי מבואר דאף קודם לישא היה נחלק וא"כ חיוב זה דעשר עשר באיזה זמן ולומר דכל כהן אחר שנוטל חלקו עושה אותו עשר חלות הא ודאי בורכא הוא. ונ"ל שאם רצה הכהן לאכול אותה בלא שום בישול הרשות בידו לפי שלא נזכר במנחה הלזו אפיה כלל ומאד אני תמיה איך לא השגיח בדברי רבינו הללו שכתבנו דאית ליה דמנחת הסולת נחלקת תיכף ומיד אחר הקמיצה אף קודם לישא וכן כתב הסמ"ג במצות עשה סימן קפ"ד ולפי זה דייקי דברי רבינו שכתב כל ארבע מנחות אלו האפויות שכיון לשלול מנחת הסולת שאינה אפיה ואין בה מצוה כלל באפיתה וכדכתבנא. ודע שרש"י בפירוש התורה גבי פתות אותה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אפיה ואינה עשר חלות, וחולקין אותה תיכף ומיד אחר הבלילה וקמיצה אפילו קודם לישנה, ואם רצה הכהן לאכול אותה בלא שום בישול הרשות בידו, וי"א⁷⁰ שצריכה אפיה⁷¹ והרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה, ונאפית לאחר קמיצה ומתחלקת לעשר חלות.

פתים כתב לרבות כל המנחות הנאפות קודם קמיצה לפתיתה ע"כ. וכתב הרא"ם שכיון רש"י כדי למעט מנחת הסולת שנאפית אחר קמיצה משום דפתיתה אינה אלא לקמיצה וכבר קדמה לה הקמיצה בעודה סולת ואין צורך לפתיתה וכן כתב בעל לח"מ וכתב שגם רבינו מודה בדין זה משום דלעיל גבי מנחת הסולת לא הזכיר פתיתה כלל. והנה כל זה הוא כפי סברת האומרים דגם הסולת היתה נעשית עשר חלות אך כפי מה שכתבנו לעיל דמנחת הסולת ליכא צווי בעשייתה ובעודה בלולה אפילו קודם לישנה היתה נחלקת לכהנים וכמו שהכרחנו דבר זה לעיל מעתה ליכא קושיא כלל דלמנחת הסולת לא איצטריך מעוטא למעטה מפתיתה דמהיכא תיתי פתיתה כיון שהיתה מתחלקת בעודה בלולה אך לשתי הלחם ולחם הפנים שנצטוינו לאפות אותם איצטריך קרא למעט מהם פתיתה. הכלל העולה דלפי מה שכתבנו בדעת רבינו מנחת הסולת לא היה בה חיוב באפייה כלל אלא היתה מתחלקת לכהנים תיכף אחר הבלילה. ובהר המוריה כתב. אבל נ"ל שמנחת סלת לא הוזכר כאן דאינם צריכות אפי' כלל וכמו שנתבאר למעלה פ"י הט"ו יעו"ש היטיב ועיין רש"י ע"ד ב' דמשמע שם דלא היו חלות כלל במנחת סולת יעו"ש אף על גב ד"ל דקאי שם אקודם קמיצה יעו"ש מ"מ פשט הלשון מורה דא"צ כלל אפי' ועיין רש"י ויקרא ב' ד' יעו"ש היטיב וע"ע בתוס' יום טוב פ"ו דמנחות מ"ה יעו"ש היטיב. וע"ע רש"י מנחות י"ח א' יעו"ש היטיב שם משמע דמנחת סולת אין מעון עשר חלות יעו"ש וע"ע במל"מ לקמן פ"ז ה"ה יעו"ש. ועיין מנחות צ"ו א' תוס' ד"ה שאלו וכו' בסה"ד.

⁷⁰ בלח"מ כתב היינו שארבע מנחות שכתב רבינו היינו מנחת הסולת ומחבת ומרחשת ומאפה תנור וכאן חשב למאפה תנור לחדא אף על גב דברי ש פ' י"ב השיב ליה בתרתי שכתב ותשע מנחות יחיד כו' וכתב שם מנחת מאפה תנור כו' מנחת מאפה ריקין וכו' לעיל השגיה על ענין המנחות ולכן כתב שהם ט' אבל כאן לא השגיה אלא על אופן עשייתן וכיון שריקין וחלות כולן נעשין בתנור השיב לה בחדא. עיין במשנה למלך שהקשה אני תמיה על רבותי בזה דבשלמא במנחות שהצריך הכתוב בהם אפייה או במחבת או במרחשת או בתנור שייך לומר שיהיו עשר דילפינן מלחמי תודה אבל במנחת הסולת לא ראיתי בשום מקום שזכר בו אפיה כלל. ועוד כתב מלבד שאף כפי פירושו בדברי רב פפא אין להכריע מה שכתב דרב פפא לא מיירי אלא במנחה שנצטוינו לאפותה דבעינן שתהא באה עשר עשר וא"כ בסוג זה לא נכנס מנחת הסולת וכמבואר, אבל הפירוש הנכון בדברי רב פפא הלזו הוא הפירוש השני שכתב רש"י שכל מסדרי המשנה כשבאו לכתוב מנחות שהם שוים בדינם לא כתבו אלא עשרה מיני מנחות כגון גבי טעונות שמן ולבונה מנו עשרה מיני מנחות וכן גבי טעונות הגשה ואין טעונות תנופה וכן גבי מנחות נקמצות ושיריהם לכהנים ולסברת ר"ש הם אחד עשר מיני מנחות שהיא מנחה הבאה מחלות וריקין ולפי שרב פפא דקדק כל זה מהנך תלת מתני' בכל מקום שהביאו אחת ממשניות הללו הביאו דברי רב פפא מה שדקדק בזה וזה פשוט. ועיין הר המוריה שכתב וי"ל טעם על הסוברים דבעי אפי' י"ל מדכתיב בשמיני מצות תאכל משמע שיהיה אפוי אח"כ ותהיה מצה ולא חמין וכ"כ בפרשת צו לא תאפה חמין חלקם ודרשינן אפי' חלקם לא תאפה חמין ועל כרחך דלא קאי אמנחת מאפה ומרחשת דא"כ איך שייך חלקם הא הכל נאפה בבת אחת אלא ודאי דקאי על מנחת סולת ולאחר קמיצה ומשמע קצת מזה דבעי אפיה ויש לדחות. ועיין בתוספתא שהבאתי לעיל פ"ב ה"ה ד"ה עשרון אחת דמשם ראה לכאורה דצריך לאפות מנחת סלת יעו"ש היטיב ודו"ק וצ"ע בזה.

⁷¹ עיין משנה למלך שם שכתב במאי דס"ל להרא"ם והרב בעל לחם משנה שגם מנחת הסולת היה בה אפייה והיתה באה עשר חלות דומיא דשאר מנחות אפיה זו דמנחת הסולת באיזה כלי היתה נעשית במחבת או במרחשת או בתנור ולא ראיתי בגמ' שום גלוי לזה וגם רבינו לא ביאר דין זה ואולי יאמרו דמנחת הסולת הרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה דדוקא האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת או מרחשת והביא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

במחבת קי"ל דלא יצא ידי חובתו וכמ"ש רבינו ריש פי"ז מהלכות אלו אבל האומר הרי עלי מנחת הסלת יכול לאפותה באיזה כלי שירצה. ומיהו אכתי קשה דהיה לו לרבינו להביא דין זה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

